

Література

1. Кобилянська Л.І. Сучасні педагогічні технології підготовки майбутніх гувернерів: навч.-метод. посібник / Л.І. Кобилянська. – Чернівці : Чернівецький національний університет, 2012. – 248 с.
2. Міщик Л.І. Вступ до спеціальності “Соціальна педагогіка”: навч. посібник / Л.І.Міщик, О.П.Демченко; [за заг. ред. Л.І.Міщик]. – К. : Вид. Дім “Слово”, 2013. – 328 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера: Монографія / Є.Г.Сарапулова. – К. : МАУП, 2003. – 264с.
4. Теоретические основы воспитания: учебник /В.П.Сергеева, Э.К.Никитина, М.Н.Недвецкая, Е.А.Шашенкова и др.; [Под ред. В.П.Сергеевой]. – М. : Изд. центр "Академия", 2010. – 272 с.
5. Фатеева И.А. “Метод портфолио” как приоритетная инновационная технология в образовании: преемственность между средней школой и вузом / И.А.Фатеева, Т.Н.Канатникова // Молодой ученый. – 2012. – №12. – С. 526-528.
6. Шароватова О.П. Дослідження готовності майбутніх соціальних педагогів до здійснення гувернерської діяльності / О.П.Шароватова // Вісник Харківської державної академії культури: зб. наук. пр. / [за заг. ред. В.М.Шейка]. – Х. : ХДАК, 2009. – Вип. 27. – С. 224-232.
7. Энциклопедия профессионального образования: [в 3-х т.] / [под ред. С.Я. Батышева]. – М. : АПО, 1999. – Т. 2. – 440 с.

Анотація

У статті розглядається питання шляхів формування особистісно-креативного компонента готовності майбутнього гувернера до професійної діяльності у процесі фахової підготовки у ВНЗ.

Аннотация

В статье рассматривается проблема путей формирования личностно-креативного компонента готовности будущего гувернера к профессиональной деятельности в процессе обучения в высшем учебном заведении.

Summary

The article discusses the ways, methods and means of forming personal and creative component ready to tutor future professional activities in the vocational training in high school.

Ключові слова: гувернер, готовність до професійної діяльності, компоненти готовності до професійної діяльності, професійно-педагогічна діяльність, технологія портфоліо.

Ключевые слова: гувернер, готовность к профессиональной деятельности, компоненты готовности к профессиональной деятельности, профессионально-педагогическая деятельность, технология портфолио.

Key words: gouverner, commitment to the profession, the components of commitment to the profession, professional and educational activities, technology portfolio.

Подано до редакції 14.10.13.

УДК 378.147:377.3-051

© 2013

Курок В.П., Шевель Б.О., Шовкопляс О.М.

РОЗРОБКА НАЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗІ СПЕЦКУРСУ «ІСТОРІЯ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

Постановка проблеми у загальному вигляді... Загальноприйнятим є те, що ефективність педагогічного процесу досягається в результаті взаємодії трьох його структурних компонентів: педагогічного, психологічного та методичного. Методична складова утворюється у результаті розділення педагогічних цілей на низку завдань, які визначають послідовні етапи діяльності суб'єктів педагогічного процесу – викладачів та студентів. Зміщення акцентів навчальної діяльності у бік самостійної роботи вимагає посилення уваги до якості навчально-методичного забезпечення кожної дисципліни [8, с. 511].

У сучасній психолого-педагогічній науці під науково-методичним забезпеченням розуміються методичні розробки, які забезпечують реалізацію концептуальної методичної системи [10].

Зміст і характер викладення матеріалу в навчально-методичній літературі визначається як перетин множин, що характеризують, по-перше, освітні потреби та інтереси студентів; по-друге, пізнавальні можливості й готовність студентів успішно оволодіти цим матеріалом; по-третє, інформаційне поле відповідної наукової дисципліни і його обсяг, необхідний для конкретної спеціальності, за якою навчаються студенти; по-четверте, кращі досягнення методики викладання цієї дисципліни. Основним і найважчим завданням авторів методичних матеріалів є пошук можливостей максимального розширення галузі перетину вказаних множин, насамперед за рахунок її збільшення в напрямі потреб та інтересів студентів і їхніх пізнавальних можливостей [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Проблему розробки та використання навчально-методичного забезпечення навчального процесу в різних закладах освіти та підготовки майбутніх фахівців різних напрямів досліджували Ю. Андріяко, Я. Болюбаш, Г. Гребенюк, О. Дубасенюк, В. Замороцька, В. Козаков, С. Кустова, Я. Рудик, М. Степко, І. Лащик, Т. Требіна, Г. Шемелюк, С. Гончаров та ін. Але проблема створення навчально-методичних комплексів для вивчення спецкурсів мало висвітлена в науково-педагогічних джерелах.

Формулювання цілей статті... Мета статті – дослідити особливості розробки навчально-методичного забезпечення для вивчення спецкурсу «Історія інженерно-педагогічної освіти України» з урахуванням вимог кредитно-модульної системи.

Виклад основного матеріалу дослідження... Одним із шляхів упровадження повноцінного, грамотно організованого навчання є наявність відповідного науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення, що передбачає:

1) розробку особистісно-орієнтованих навчальних планів, програм, методичних рекомендацій, методичних посібників;

2) розробку критеріїв оцінки знань студентів з різним рівнем розвитку;

3) забезпечення підручниками та наочно-дидактичними матеріалами;

4) здійснення індивідуального та диференційованого підходів [4].

У зв'язку з впровадженням в систему підготовки студентів спеціальності 6.010104 «Професійна освіта» на факультеті технологічної та професійної освіти спецкурсу «Історія інженерно-педагогічної освіти України» постає необхідність у розробці відповідного навчально-методичного забезпечення.

Розробка навчально-методичного забезпечення здійснюється у трьох основних напрямках:

- виділення компетентностей студентів, які необхідно сформулювати у процесі вивчення дисципліни;

- визначення предметного змісту, який може забезпечити формування виокремлених компетенцій;

- використання сучасних гуманітарних освітніх технологій, що забезпечують сучасну якість підготовки студентів [7].

Трансформація змісту професійної підготовки в навчальний матеріал здійснюється в підручниках і посібниках, які мають забезпечити інформаційну, системоутворюючу, самоосвітню та розвивальну функції педагогічного процесу на кожному рівні ступеневої професійної освіти. У підручниках відображені основи наукового знання з певного предмета стосовно до навчальної програми: поняття, теорії, закони, наукові факти відповідних технічних дисциплін; досвід професійної діяльності, способи її здійснення; основи знань, що сприяють розвитку творчості, спрямованої на вдосконалення професійних дій; узагальнене наукове знання про соціальний досвід суспільно-економічних і виробничих відносин [7].

I. Богданов окреслює основні функції та риси сучасного підручника:

– мотиваційна, що визначається інтегративним характером навчально-наукової інформації, багатокомпонентною структурою підручника, що забезпечує адаптивний принцип навчання залежно від особистісних і професійно-значущих потреб тих, хто навчається;

– забезпечення високого наукового рівня, за умови врахування принципу доступності навчального матеріалу;

– політехнічна спрямованість;

– системний підхід до відбору навчально-наукового матеріалу, забезпечення його проблемної структури;

– гуманістична спрямованість навчально-наукового матеріалу;

– забезпечення національно-патріотичного виховання тих, хто навчається;

– урахування екологічного підходу до конструювання навчального матеріалу;

– наявність можливостей для самостійної роботи студентів;

– забезпечення тих, хто навчається, додатковою інформацією, в тому числі історичною, довідниковою, науково-популярною тощо;

– наявність електронних версій підручника, в тому числі мультимедійних [1].

Теоретичні узагальнення з досліджуваної проблеми показали, що науково-методичне забезпечення навчального процесу втілює: державні стандарти освіти, навчальні плани, навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін тощо [9].

До складових навчально-методичного забезпечення, які розробляються вищим закладом освіти, відносяться: робочі навчальні плани та програми; навчальні програми з вибіркового навчальних дисциплін; навчальні посібники без грифу Міністерства освіти і науки; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні семестрові завдання для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни; контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу; методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової літератури, написання курсових і дипломних проектів (робіт); інші матеріали, які визначає викладач, кафедра (предметна або циклова комісія), вищий заклад освіти [3, с. 120].

Сучасний підручник чи навчальний посібник повинні розроблятися, спираючись на останні наукові досягнення в тій чи іншій галузі знань, а теоретичний матеріал доцільно підкріплювати практичними фактами, прикладами з діяльності підприємств, супроводжувати ілюстраціями [2, с. 10].

На основі вищезазначеного нами було розроблено навчально-методичний комплекс (НМК) спецкурсу «Історія інженерно-педагогічної освіти України». Згідно вищезазначеним положенням НМК кожної дисципліни може включати в себе типову навчальну та робочу навчальну програми; плани семінарських занять; навчальні завдання для практичних або семінарських занять; лабораторний практикум; методичні рекомендації для індивідуальних занять викладачів зі студентами; методичні рекомендації для самостійної роботи студентів (СРС); методичні рекомендації до виконання курсових робіт (проектів); тести вхідного аналізу знань студентів; пакети комплексних контрольних завдань (робіт); пакети завдань для проміжного контролю (відповідно до робочої навчальної програми); завдання для розрахунково-графічних робіт; завдання для контрольних робіт; пакети питань для колоквиумів; модульний контроль; пакети тестів; підсумковий контроль аналізу знань студентів; питання для підготовки до заліку; комплект екзаменаційних білетів; тематику курсових робіт (проектів); тематику науково-дослідної роботи студентів; авторські розробки викладачів кафедри, в тому числі тексти лекцій.

Особливу увагу в комплексі приділяється самостійній навчальній діяльності студентів, яка може і повинна забезпечити новий рівень засвоєння дисципліни, яка характеризується глибоким розумінням змісту, володіння способами його застосування для вирішення професійних завдань. Технології, які рекомендується використовувати для здійснення самостійної роботи, пропонують орієнтацію на широкий спектр інформаційних джерел, отримання студентами педагогічної підтримки через різні інформаційні канали, завдання різних орієнтирів на отримання результату самостійної роботи, аж до критеріїв оцінки робіт. Наявність не тільки обов'язкової, але і варіативної частини самостійної роботи студентів (і завдань для їх здійснення) дає можливість студентам здійснити вибір свого власного «маршруту» при вивченні дисципліни [7].

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи формують у студентів уміння планувати навчальну діяльність, сприяють формуванню навичок самоконтролю. Різноманітність самостійних видів робіт забезпечує можливість студентам вибрати ступінь складності завдання (теоретичний, методичний, прикладний) і самореалізовуватися у навчальній діяльності і на педагогічній практиці. Володіння студентами різноманітними способами роботи при виконанні самостійних завдань дозволяє їм піднятися на новий, творчий рівень їх виконання. Взаємозв'язок теоретичного засвоєння знань і самостійно виконаних робіт забезпечує новий рівень якості підготовки фахівців. Створення навчально-методичного забезпечення дисциплін, що передбачає високу якість самостійної роботи студентів, дозволяє забезпечити їх доступ до новітньої методичної інформації. Ґрунтовні методичні розробки із самостійної діяльності студентів дають можливість сформувати досить високий рівень їх самонавчання та самореалізації [5].

Таким чином, принциповою відмінністю розробленого нами НМК спецкурсу «Історія інженерно-педагогічної освіти України» є цілеспрямоване залучення студентів до самостійного дослідження історико-педагогічної спадщини, внесоку видатних вчених-педагогів у теорію і практику підготовки майбутніх інженерів-педагогів на різних історичних етапах розвитку.

Зміст лекційних та семінарських занять охоплює різні теми історичного спрямування: історія інженерно-педагогічної освіти як наука, виникнення інженерно-педагогічної освіти, інженерно-педагогічна освіта України у Радянський період, сучасний стан інженерно-педагогічної освіти та перспективи її розвитку тощо.

Висновки... Використання розробленого нами навчально-методичного комплексу, що гармонічно поєднує різні методи і форми навчально-виховної діяльності, забезпечує високу якість викладання і вивчення спецкурсу «Історія інженерно-педагогічної освіти України» на факультеті технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка з урахуванням вимог кредитно-модульної системи.

Поглиблене вивчення історії інженерно-педагогічної освіти студентами напряму підготовки «Професійна освіта» сприяє усвідомленій роботі з літературними джерелами та нормативно-правовою базою; розвитку вміння аналізувати особливості становлення інженерно-педагогічної освіти, дотримуючись принципу історизму; набуттю вмінь встановлювати зв'язок історичної теорії з практикою; творчому використанню цінних педагогічних ідей минулого. На основі здобутих знань з історії студенти зможуть давати ефективні пропозиції щодо удосконалення сучасної інженерно-педагогічної освіти.

Література

1. Богданов І. Т. Теоретичні засади організаційно-змістового наповнення підручника з електротехніки / І.Т. Богданов // 36. наук. праць Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієнка. – 2008. - № 14. – С. 178-181.
2. Жегус В. О. Інноваційна концепція сучасного науково-методичного забезпечення навчального процесу / В.О. Жегус // Матеріали VI Всеукраїнської науково-методичної конф. 24 жовтня 2008р. – Х., 2008 – С. 9-11.
3. Науково-методичне забезпечення навчального процесу (Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах): 36. закон. та норм. актів про освіту. – К. : МО України, 1994. – Вип. 1. – С. 111-130.
4. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання : наказ [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – МОН № 912 від 01.10.10 року. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/
5. Речкина Т. Д. Учебно-методическое обеспечение самостоятельной деятельности студентов педвуза: дис. ... канд.. пед. наук : 13.00.08 / Речкина, Татьяна Дмитриевна. – Ростов-на-Дону, 2003 – 210 с.

6. Романовський О. Г. Підготовка майбутніх інженерів до управлінської діяльності : монографія / О.Г. Романовський. – Х. : Основа, 2001. – 312 с.
7. Стефанова Н. Л. Учебно-методический комплекс по дисциплине «Математика» (для гуманитарных направлений профессионального педагогического образования) / Н.Л. Стефанова, О.В. Харитонова. – СПб. : Издательство РГПУ им. А.И. Герцена, 2007. – 125 с.
8. Столяренко Л. Д. Основы психологии / Л.Д. Столяренко. – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2000. – 672 с.
9. Fundamentals of inclusive education: teaching manual / for Society. Ed. Kolupayevs AA - To: "A. K.", 2012. - 308.
10. Khinich J. I. Scientific and methodological support holistic physics research training in teacher training: Abstract of thesis. Dr. ... ped. Science / Khinich Joseph Isaacovich. - St. Petersburg, 2011.

Анотація

У статті розкриваються особливості створення навчально-методичного комплексу для вивчення спецкурсу «Історія інженерно-педагогічної освіти України» на факультеті технологічної та професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка з урахуванням вимог кредитно-модульної системи. Навчально-методичний комплекс має модульний характер та призначений дати чітке та цілісне уявлення про історію інженерно-педагогічної освіти України.

Аннотация

В статье раскрываются особенности создания учебно-методического комплекса для изучения спецкурса «История инженерно-педагогического образования Украины» на факультете технологической и профессионального образования Глуховского национального педагогического университета имени Александра Довженка с учетом требований кредитно-модульной системы. Учебно-методический комплекс имеет модульный характер и предназначен дать четкое и целостное представление об истории инженерно-педагогического образования Украины.

Summary

The article reviews the features of creation educational-methodical complex for the purpose of studying special course «History of engineer-pedagogical education in Ukraine» in faculty technological and professional education Hlukhiv National Pedagogical University name Alexander Dovzhenko with considering requirements credit-modular system. Educational-methodical complex is had modular character but appointed to give clear complete idea about history of engineer-pedagogical education Ukraine.

Ключові слова: навчально-методичний комплекс, інженерно-педагогічна освіта України, навчально-методичне забезпечення.

Ключевые слова: учебно-методический комплекс, инженерно- педагогическое образование Украины, учебно-методическое обеспечение.

Key words: educational-methodical complex, engineer-pedagogical education Ukraine, educational-methodical equipments.

Подано до редакції 15.10.13.

УДК 378. 147: 811.161.2

© 2013

Кучерук О. А.

ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА В ПРОЦЕСІ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Постановка проблеми у загальному вигляді... В умовах технологічного етапу розвитку вітчизняної освіти для розв'язання педагогічних суперечностей особливого значення набуває проектна робота вчителя, що зумовлює актуальність проблеми організації проектної діяльності майбутнього педагога. У лінгвометодичній проекції ця проблема тісно пов'язана, по-перше, з науковим завданням розкрити методологію проектної педагогічної діяльності вчителя-словесника, по-друге, з практичним завданням сформувати в студентів-філологів інноваційний і креативний стиль мислення, необхідний у подальшому для створення нових професійно-педагогічних проектів та реалізації їх у майбутній фаховій діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Опрацювання наукової літератури, присвяченої розв'язанню проблеми інноваційної педагогічної діяльності, свідчить, що в працях вітчизняних і зарубіжних педагогів (В. Биков, Р. Галустов, О. Дубасенюк, Н. Малкова, Н. Ничкало, О. Новиков, С. Сисоєва, А. Хуторський та ін.) описано загальнодидактичні положення, які можуть стати джерелом розв'язання проблеми організації проектної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів (ВПНЗ) у процесі опанування дисциплін лінгвометодичного циклу. Деякі питання щодо організації проектної діяльності майбутніх педагогів розкрито в працях дидактиків-філологів (Н. Голуб, Ж. Горіна, О. Горошкіна, С. Караман, К. Климова, О. Кучерява, О. Любашенко, М. Пентиліук, О. Потапенко та ін.). Зокрема, питання проектної діяльності студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ у процесі професійно спрямованого навчання української мови висвітлила К. Климова, актуальність проектного навчання дослідниця пояснює його високим творчим потенціалом [3, с. 325-332]. Н. Остапенко розробила й